

Strategi for udvikling af bosteder i Aabenraa Kommune 2025-2035

– Hjemlighed, faglighed, bæredygtighed

Introduktion

I Aabenraa Kommune har vi gode bosteder. På voksenområdet tilbyder vi i dag et bosted i kommunen til ca. 2/3 af kommunens borgere i målgruppen, enten varigt eller som et midlertidigt springbræt til et selvstændigt liv i egen bolig. Vi køber pladser på bosteder hos andre kommuner og private leverandører til ca. 1/3 af borgerne i målgruppen. Er man vokset op i Aabenraa Kommune, ønsker vi, at man så vidt muligt kan tilbydes et bosted og fortsætte et godt liv i kommunen.

Vi samarbejder med andre kommuner, når vi har ledige pladser, som kan komme andre kommuners borgere til gode. Det skaber og fastholder arbejdspladser i kommunen og bidrager til et fagligt miljø og en effektiv drift. Vi samarbejder også med andre kommuner, region og private leverandører om den gruppe af vores borgere, vi ikke har ekspertisen til at hjælpe her i kommunen. Det skal vi fortsætte med.

Et bosted er enten et varigt eller et midlertidigt tilbud og altid baseret på 'det mindst indgribende princip'. Uanset

tidsperspektivet for den enkelte borger er bostedet borgerens hjem, og skal give mulighed for selvbestemmelse, indflydelse, tryghed og værdighed. Et bosted er samtidig en arbejdsplads og skal fungere og indrettes med de nødvendige rammer for den faglige indsats.

Når vi udvikler bosteder i kommunen, har vi fokus på bæredygtighed. Det gælder både for bygninger og miljø, og for den støtte og omsorg vi yder. Dermed opnår vi bæredygtige og gode tilbud til borgerne.

Vi tror på dialog. Dialog med borgerne, de pårørende og med lokalsamfundet. Dialog mellem fagligheder og personalegrupper og med andre kommuner, regionen og relevante samarbejdspartnere på bostedsområdet.

God læselyst,

Social- og Seniorudvalget

**Social- og Seniorudvalget
i Aabenraa Kommune**

1. Baggrund og dialog om strategiens indhold

Når man udvikler bosteder i en kommune, står spørgsmål og dilemmaer i kø. Er det bedst for borgeren, at vi i kommunen har mange boliger fremfor en høj specialisering? Bør vi fokusere på samarbejdet med andre kommuner efter en fælles 'specialeplan', og blive eksperter på nogle, men ikke på alle områder? Hvordan udvikler vi bedst vores midlertidige tilbud?

Hvad passer bedst til kommunens behov lige nu, i den nære fremtid og på lidt længere sigt?

Muligheder, ressourcer og afvejninger medfører et behov for en strategi. En strategi der sætter retning for udviklingen og de politiske prioriteter.

Social- og Seniorudvalget tog hul på emnet på deres temamøde i efteråret 2023 og fortsatte den politiske dialog i foråret 2024.

Strategiens indhold har været genstand for dialog med Handicaprådet, Seniorrådet og med kontaktrådene på bostedsområdet i kommunen.

I efteråret 2024 blev der afholdt et åbent dialogmøde for borgerne i kommunen om strategiens indhold.

Michael Christensen,
Formand for Social-
og Seniorudvalget

“Alle mennesker ønsker at blive inddraget i det, der betyder noget i deres liv. Det gælder også beboere, pårørende og ansatte på vores bosteder. Alle mennesker ønsker at blive taget alvorligt. Vi skal lytte til borgerne og deres ønsker. Hvis vi ikke spørger borgere, pårørende, kontaktråd, Handicapråd, Seniorråd og andre, kan vi ikke lave en strategi, der tager hensyn til deres ønsker.”

2. Formål og indhold

Strategien er et arbejds- og retningspapir for den kommende 10-årige periode.

Strategien afløser Boligstrategi for Social- og Sundhedsområdet 2019-2025 og beskæftiger sig med udviklingen af bostedstilbud for voksne i Aabenraa Kommune.

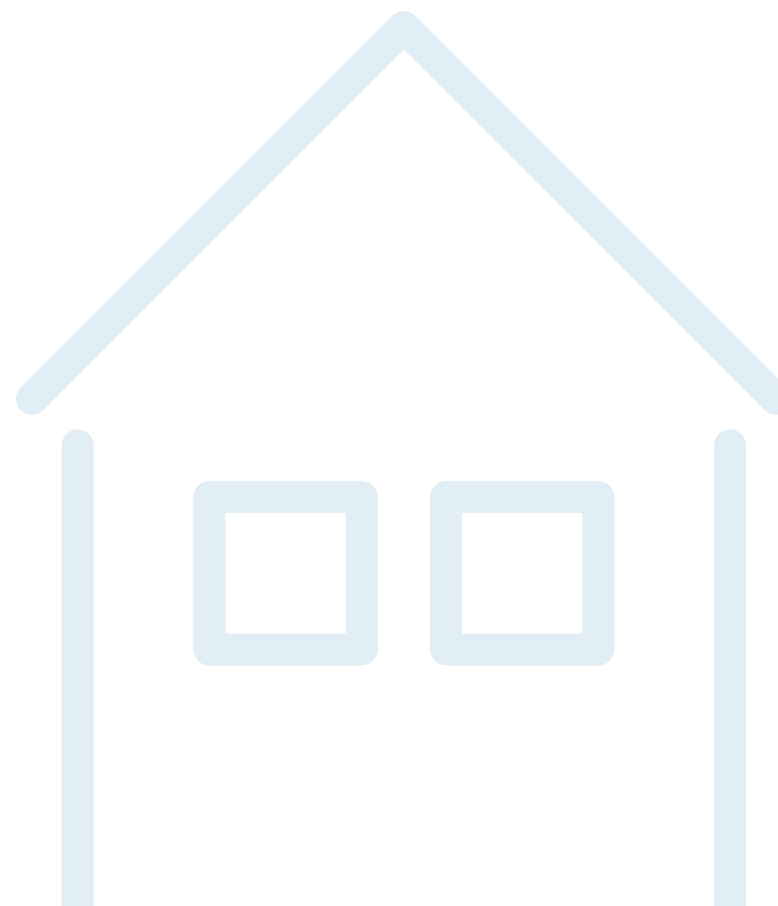
Der er sideløbende igangsat en analyse på ældreområdet af behovet for plejeboliger frem mod 2034. Analysen har et bredere perspektiv end blot den demografiske udvikling og fokuserer på antallet af boliger og på tilbud, som kan reducere plejeboligbehovet. Den danner dermed rammen for at kunne målrette tilbud til specifikke målgruppers behov på ældreområdet.

Strategien beskriver den udvikling, vi i Aabenraa Kommune ønsker på bostedsområdet for voksne. Det gør den ved at identificere seks principper, som vi ønsker, at udviklingen på bostedsområdet baseres på.

Før de enkelte principper beskrives, skitserer strategien for forståelsens skyld det nuværende billede af Aabenraa Kommune på bostedsområdet.

I strategiens sidste del opridses de konkrete indsatser for den kommende 10-årige periode med tre tidsperspektiver: udviklingen lige nu, udviklingen i den nære fremtid samt den længere vision.

Afslutningsvist bygges der bro til kommunens øvrige relevante politikker og strategier.

3. Mission, vision og udviklingsbegreb

Aabenraa Kommunes mission er at skabe det gode liv sammen. Vi skaber gode rammer, søger nye muligheder og indgår i fællesskaber og partnerskaber.

Det Gode Liv – Udviklingsstrategi 2035 udfoldes her med fokus på udviklingen af bosteder for borgere med betydelig nedsat funktionsevne og behov for omfattende pædagogisk støtte og omsorg.

Strategien bygger på et bæredygtigt udviklingsbegreb i tråd med Aabenraa Kommunes strategi for bæredygtig udvikling. Det medfører en bred forståelse af bæredygtighed med både en social, en økonomisk og en miljømæssig dimension. Udgangspunktet er, at udvikling ikke er noget, der sker, - det er noget, vi skaber.

Visionen er, at vi ved at sikre at vores ressourcer - bygninger og grunde, personale og faglighed, omgivelser og lokalmiljø – bruges målrettet og fleksibelt, bedst muligt møder borgernes behov og ønsker, sikrer fagligheden og understøtter en bæredygtig drift og økonomi.

Jan Kørpke Christensen,
Næstformand for
Social- og Seniorudvalget

“Ved et godt liv forstår jeg et velfærdssamfund, som formår at skabe værdighed for alle borgere med betydelig nedsat funktionsevne og behov for omfattende pædagogisk støtte og omsorg. Det kræver, at vi tilfører de tilstrækkelige ressourcer, forebygger ensomhed og sikrer tryghed.”

**Bostedet Møllemaersk,
Aabenraa midtby,
centeret Bo & Aktivitet**

4. Aabenraa Kommune på bostedsområdet

Et bosted er som udgangspunkt borgerens private hjem. Det betyder, at borgerens bolig skal give mulighed for hjemlighed, privatliv, tryghed, selvbestemmelse og værdighed.

Et hjem på et bosted adskiller sig dog samtidig fra et almindeligt hjem. Bostedet er også et tilbud med særlige muligheder for pædagogiske indsatser, omsorg og pleje. Bostedet kan være indrettet med hjælpemidler og teknologiske løsninger, og har de nødvendige rammer for at personalet kan udføre en faglig indsats. Et bosted er også en arbejdsplads.

Vi lykkes med opgaven, når hjemlighed og faglighed ikke er modsætninger. Når bostedets funktion som både hjem og arbejdsplads indgår som ligeværdige dele af den livsramme, et bosted udgør for det enkelte menneske. Det gælder uanset, om det er en midlertidig eller en varig bolig.

Vi har i Aabenraa Kommune ca. 220 boliger fordelt på 17 bosteder. Der er løbende ca. ti tomme boliger, nogle af dem skyldes udskiftning af beboere, andre står ledige i lidt længere tid.

Vi køber som kommune ca. 100 pladser til Aabenraa-borgere i andre kommuner. Årsagerne hertil kan være, at vi ikke har plads i kommunen, når der er efterspurgt en plads, at vi ikke har et tilbud, der matcher borgerens behov, at borgeren har benyttet retten til frit valg, eller at borgeren har boet på sit bosted siden amternes tid.

De fleste bosteder i Aabenraa Kommune på voksenområdet er retligt baseret på serviceloven § 85 i sammenhæng med almenboligloven § 105. Et enkelt bosted er oprettet efter serviceloven § 108. Der er i kommunen derudover bosteder, som tilbyder midlertidige pladser på autismeområdet og på det socialpsykiatriske område oprettet efter serviceloven § 107.

Der er i 2024, 17 bosteder i Aabenraa Kommune.

To bosteder er placeret i mindre lokalområder i kommunen. Fire bosteder er placeret i kommunens centerbyer, og 11 bosteder i hovedby. Der er i Aabenraa Kommune to større bosteder med mellem 25 og 46 boliger, ni bosteder med mellem 10 og 24 boliger og seks bosteder med op til ni boliger.

Der er aktuelt 17 bosteder i Aabenraa Kommune

9

2

bosteder i mindre lokalbyer
Kliplev – Stubbæk

4

bosteder i centerbyer
Tinglev – Felsted

11

bosteder i hovedby
Aabenraa – Rødekro

fordelt på

MINDRE BOSTEDER

6 bosteder med
op til 9 boliger
Aabenraa - Rødekro - Tinglev - Felsted

MELLEMSTORE BOSTEDER

9 bosteder med
10-24 boliger
Aabenraa - Rødekro - Tinglev - Kliplev - Stubbæk

STØRRE BOSTEDER

2 bosteder med
25-46 boliger
Aabenraa – Rødekro

Bostedet Rugkobbøl, Aabenraa, centeret Bo & Aktivitet

Bostedet Frueløkke, Aabenraa, centeret Bo & Aktivitet

Bostedet Skovbo, Rødekro, Autismecenter Syd

Bostedet Sønderkovvej, Tinglev, Center for Hjerneskade & Beskæftigelse

**Bostedet Engvej, Rødekro,
centeret Bo & Aktivitet**

5. Principper for udviklingen af bosteder

Strategien har seks principper. Sammen er de styrende for udviklingen af bosteder på voksenområdet i Aabenraa Kommune.

Principperne er:

- # **mindst indgribende princip som støtter borgerne til selvhjulpenhed og mestring af eget liv**
- # **det rette tilbud til borgeren og fleksibilitet i forskellige livsfaser**
- # **faglighed og kvalitet i egne tilbud**
- # **flest mulige tilbud i egen kommune**
- # **bæredygtig placering med mulighed for inklusion af borgerne i samfundet og for at rekruttere medarbejdere**
- # **bæredygtig struktur og tilstrækkelig størrelse på tilbud til sikring af et fagligt miljø, sikker drift og sund økonomi**

Principperne uddybes på de følgende sider.

Mindst indgribende princip som støtter borgerne til selvhjulpenhed og mestring af eget liv

Udviklingen af tilbud til borgerne i Aabenraa Kommune er altid baseret på det 'mindst indgribende princip'. Det betyder, at borgerne altid og i videst muligt omfang støttes til selvhjulpenhed og mestring af eget liv med afsæt i det mindst indgribende tilbud og en rehabiliterende tilgang.

Det medfører, at vi i mødet med borgeren altid undersøger, om borgeren kan blive i eget hjem og modtage den nødvendige støtte, før vi tilbyder mere indgribende indsatser.

Det mindst indgribende princip kan illustreres ved en indsatsstappe (se side 19), som tager udgangspunkt i borgerens eget hjem og ender med de mest indgribende bostedstilbud.

Dorrit Knudsen,
Medlem af Social-
og Seniorudvalget

“Borgeren skal starte det rigtige sted på indsatsstappen vurderet i et samarbejde med borgeren, pårørende og fagpersoner. Sådan får borgeren de bedste muligheder for at blive selvhjulpen og mestre eget liv. Det mindst indgribende princip må aldrig sidestilles med det økonomisk set billigste tilbud, men skal altid ses i sammenhæng med borgerens muligheder for trivsel og udvikling.”

Det rette tilbud til borgeren og fleksibilitet i forskellige livsfaser

Borgere i Aabenraa Kommune skal så vidt muligt kunne tilbydes et botilbud her i kommunen. Der kan dog være tilfælde, hvor vi ikke har det rette tilbud. Det kan skyldes borgerens behov eller andre særlige forhold.

I de situationer kan det være nødvendigt at samarbejde med andre kommuner og aktører på området. At finde det rette tilbud til borgeren kan indebære, at tilbuddet skal findes udenfor Aabenraa Kommunes tilbudsvifte.

Borgerens udvikling og livsfaser kan medføre nye og ændrede behov hos borgeren, og stille nye og ændrede krav til borgerens botilbud. Borgere på handicapområdet lever i dag længere end tidligere. En konsekvens heraf er, at nogle borgeres behov skifter fra at være af primært pædagogisk karakter til i større grad at være et behov for pleje og omsorg.

I Aabenraa Kommune arbejder vi løbende med at udvikle tilbud, der giver fleksibilitet og genkendelighed for borgeren i forskellige livsfaser. Det kan bl.a. være i form af tilbud med integrerede specialafsnit. Det kan også være i form af en særlig opmærksomhed og indretning på et eksisterende tilbud.

Gaby Scheel,
Medlem af Social-
og Seniorudvalget

**“Vores tilbud skal så vidt muligt
afspejle de behov, den enkelte borger
har, så borgerne har et godt liv, uanset
hvilken livsfase borgeren er i.**

**Det sociale fællesskab og at høre til ‘det
store fælles’, er en ret for enhver borger,
og det skal vores tilbud afspejle.”**

Faglighed og kvalitet i egne tilbud

Vi ønsker at være dygtige og kompetente og så vidt muligt have de nødvendige pladser til vores borgere her i kommunen og sikre kapaciteten til en bred målgruppe. Aabenraa Kommune har en forholdsvis bred tilbudskapacitet.

Vi har specialiserede områder indenfor autismeområdet og på hjerneskadeområdet. Vi har mange års erfaring med områder som socialpsykiatri og udviklingshæmning. Vi stræber ikke efter at være førende specialister og drive højt specialiserede tilbud på de smalleste områder. For den mindre gruppe af borgere, det berører, går vi aktivt og konstruktivt i dialog med andre kommuner, region, private leverandører og borgeren selv, for at finde det bedst egnede tilbud, der matcher borgerens ønsker og behov.

Vi samarbejder proaktivt med andre kommuner om køb og salg af ledige pladser.

Vi er opmærksomme på ændringer i efterspørgsel og udvikling i målgrupper. Vi forholder os løbende til behovet for at tilpasse kapaciteten ved at afvikle, omlægge eller udvikle nye tilbud og indsatser.

Flest mulige tilbud i egen kommune

I Aabenraa Kommune ønsker vi at kunne tilbyde gode botilbud til så mange af kommunens borgere i målgruppen som muligt. Vi tror på Det Gode Liv - også for de borgere, der har brug for et botilbud. Er man vokset op og har sin tilknytning til Aabenraa Kommune, skal man så vidt muligt kunne fortsætte sit liv her. Der findes dog også mindre målgrupper med så særlige behov, at vi i kommunen ikke har den fornødne ekspertise. Den opgave skal vi derfor give videre til dem, der løser den bedst.

Vi ønsker at have kvalificerede, gode og bæredygtige tilbud her i kommunen, så vi har størst mulig indflydelse på det faglige indhold og niveau.

Vi ønsker at have både midlertidige og permanente botilbudspladser, så vi kan rumme målgrupper af borgere med forskellige behov.

Vi har det nødvendige fokus på kvalitet, pris og efterspørgsel, så vi er attraktive for andre kommuners borgere, når vi har ledige pladser.

Ida Smed,
Medlem af Social-
og Seniorudvalget

“Jeg har det selv sådan, at Aabenraa er min by og min base. Det er her, jeg føler mig hjemme. Det handler om tryghed, og tryghed er fundamentet for at kunne trives og udvikle sig. Det gælder også for borgere, der har brug for et bosted.”

Bæredygtig placering

Placeringen af et bosted har betydning for en række forhold. Det påvirker borgerens hverdagsliv og mulighed for inklusion og deltagelse i det omgivende samfund, og former bostedet som arbejdsplads. Placeringen kan også have indflydelse på et lokalmiljø. Det er derfor vigtigt for både bosteder og lokalmiljø, at der er balance mellem behovet hos borgerne på bostederne, og de muligheder der er i lokalsamfundet.

Udviklingen af bosteder kan også ansues i et økonomisk og miljømæssigt bæredygtighedsperspektiv. Når vi udvikler eller udbygger tilbud, stræber vi derfor efter at udvide eller ombygge eksisterende bygninger fremfor at bygge nyt.

Vi ønsker at have bosteder i centerbyer og hovedbyer, så vi styrker borgerne i at deltage og blive inkluderet i det almindelige samfunds tilbud.

Vi er opmærksomme på, at tilgængelighed, infrastruktur og adgang til offentlig transport er vigtige for borgerens selvhjulpenhed. Borgerens livskvalitet påvirkes af muligheden for at kunne færdes i lokalmiljøet og komme til og fra f.eks. aktivitets- og samværstilbud eller beskyttet beskæftigelse. Det har betydning for pårørendes mulighed for at besøge og tage del i borgernes liv, og er afgørende for medarbejdernes mulighed for at komme til og fra arbejde.

Vi har fokus på borgernes synlighed og bostedernes involvering i lokalsamfundet og på at understøtte lokalsamfundets muligheder for involvering i bostederne.

Vi prioriterer fællesskaber, når det er muligt. For nogle få særlige målgrupper spiller lokalsamfundet en mindre rolle, fordi borgernes funktionsevne medfører, at borgerne kun i begrænset omfang orienterer sig udad.

Andre særlige målgrupper kan være en udfordring for et mindre lokalområde på grund af en uhensigtsmæssig adfærd.

Susanne D. Provstgaard,
Medlem af Social-
og Seniorudvalget

“Det er vigtigt, at alle borgere oplever at blive inkluderet. At opleve samhørighed, livsglæde og indhold i dagligdagen er med til at udvikle et menneske, og giver mulighed for, at borgerne kan bruge de mestringsevner, borgeren har. Det er vigtigt for borgerne, at kunne bidrage til livet i byerne, og at opleve kontakt, fællesskab og anerkendelse.”

Bæredygtig struktur og tilstrækkelig størrelse på tilbud

Struktur og størrelse af et bosted har betydning for fagligheden, personalesammensætningen og bemanningen. Vi ønsker at understøtte en bæredygtig bemanning og faglighed – også på længere sigt - ved at skabe optimale betingelser for at kunne 'dele' det faglige personale, sikre tilstedeværelse af den tilstrækkelige faglighed og understøtte mulighed for fag-faglig sparring alle steder.

Når vi udvikler botilbud, vil vi bygge og indrette klogt med f.eks. mindre bo-enheder i større botilbud, så der uanset størrelsen på et botilbud er sammenhæng mellem hjemlighed og faglighed.

Vi vil have en opmærksom på, at forskellige typer af botilbud med stor forskel i bemandingsbehovet, kan forstærke hinanden, hvis de etableres i nærheden af hinanden med optimale muligheder for at 'dele' fagligheder og personale.

Jens Wistoft,
Medlem af Social-
og Seniorudvalget

“Hjemlighed er lig med stabilitet og tryghed. Har man som borger en betydelig nedsat funktionsevne, er en høj faglighed hos personalet afgørende. Det er vigtigt med rammer og strukturer, der sikrer, at medarbejderne inddrages og motiveres til at tage ansvar.”

Det mindst indgribende princip er baseret på en indsatsstrappe

Mest indgribende

Mindst indgribende

Længerevarende botilbud

Et længerevarende botilbud er ikke tidsbegrænset. De fleste længerevarende botilbud i Aabenraa Kommune er oprettet efter almenboligloven § 105 i sammenhæng med serviceloven § 85. Et enkelt botilbud er oprettet efter serviceloven § 108. Et længerevarende botilbud er en særlig egnet bolig med hjælp og støtte til at udvikle og underbygge borgerens funktionsniveau.

Midlertidige botilbud

Et midlertidigt bo-ophold er altid afgrænset i tid. I Aabenraa Kommune har vi midlertidige tilbud målrettet en intensiv indsats med en varighed fra få dage og op til seks måneder. Vi har også midlertidige botilbud til borgere, der har behov for støtte over en årrække. Midlertidige botilbud er oprettet efter serviceloven § 107.

Socialpædagogisk støtte

Støtte til at vedligeholde og udvikle borgerens færdigheder baseret på en konkret og individuel vurdering af den enkelte borgers behov og forudsætninger. Støtten kan kombineres med andre tilbud. Nogle borgere profiterer af at modtage støtten i værestedsregi, andre af at modtage støtten i eget hjem. Socialpædagogisk støtte bevilges efter serviceloven § 85.

Visiterede værestedstilbud

Borgere kan visiteres til særlige værestedstilbud i kommunen. Her fastsættes der konkrete, individuelle mål for den pædagogiske indsats og arbejdet med den visiterede borger. Værestedstilbuddet kan bl.a. understøtte borgeren i evnen til at kunne bo selv.

Åbne værestedstilbud

Borgere i egen bolig uden tilknytning til et bosted kan profitere af kommunens åbne værestedstilbud. Værestederne er for alle og giver mulighed for fællesskab og meningsfyldt samvær og aktiviteter med andre borgere.

Bolig uden tilknytning til et bosted

Udgangspunktet for det mindst indgribende princip er, at borgeren får den nødvendige støtte i sin egen bolig uden tilknytning til et bosted. Hvis borgeren kan modtage den nødvendige støtte uden at skulle fraflytte sin egen bolig, er dette det mindst indgribende for borgeren.

Bostedet Jernbanegade, Tinglev, centeret Bo & Aktivitet

Bostedet Funkevej, Rødokro, Autismecenter Syd

Bostedet Villa Catharina, Rødokro, centeret Bo & Aktivitet

Bostedet Reberbanen, Aabenraa, centeret Bo & Aktivitet

6. Udvikling og forudsætninger i et 10-årigt perspektiv

I dette kapitel beskrives udviklingen i en 10-årig periode med tre perspektiver: 6.1. Udviklingen lige nu, 6.2. Udviklingen i den nære fremtid og 6.3. Udviklingen og den længere vision.

En bæredygtig udvikling har dog en række forudsætninger for at lykkes.

Det er generelt en forudsætning, at vi, ligesom i dag, kender den løbende tilgang og efterspørgsel på vores områder. Vi samarbejder derfor tæt på tværs af forvaltninger i kommunen. Vi samarbejder også med andre kommuner og øvrige relevante aktører som er i kontakt med vores målgrupper, herunder den regionale behandlingspsykiatri og rusmiddelbehandling, de somatiske sygehuse, og vores samarbejdspartnere i det nære sundhedsvæsen som f.eks. praktiserende læger.

På bostedsområdet samarbejder Social & Sundhed tæt med Børn og Familie, i forvaltningen Børn og Kultur. Dermed får vi løbende viden om kommende målgrupper, enten fordi borgerne fylder 18 år, eller fordi de vender hjem til Aabenraa Kommune

efter færdiggørelse af en særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse i en anden kommune. Det tætte samarbejde med interne og eksterne samarbejdspartnere og pårørende giver os også viden om eksempelvis borgere, som ønsker at flytte hjem til Aabenraa Kommune, eller borgere som pga. pludseligt opståede situationer, f.eks. en ulykke, efterspørger et botilbud.

Vores midlertidige botilbud udvikles og indgår i dagligt samarbejde med bl.a. den regionale behandlingspsykiatri og den regionale samt den kommunale rusmiddelbehandling. Det gælder både i forhold til arbejdet med et fælles sprog for borgerforløbene, og for at sikre den bedst mulige rusmiddelbehandling når dette er nødvendigt.

Vi ser en stigende opgavemængde både på vores midlertidige og varige botilbud i forhold til sundhedsfaglige indsatser. Det er derfor en forudsætning for en bæredygtig udvikling, at vi har en tværfaglig sammensætning af medarbejdere, så vi sikrer, at vi har de nødvendige sundhedsfaglige kompetencer til at understøtte borgerne i botilbuddene.

6.1. Udviklingen lige nu

– Midlertidige bostedstilbud på det socialpsykiatriske område

Social- og Seniorudvalget prioriterede i budget 2024-2027 at etablere midlertidige pladser efter serviceloven § 107 i Center for Socialpsykiatri & Rusmiddel på bostedet i Stubbæk.

Formålet er at bidrage til at løse udfordringer for borgeren, i den vanskelige overgang fra indlæggelse i den regionale psykiatri til at modtage støtte i socialpsykiatrien. De midlertidige pladser

sikrer, at færdigbehandlede borgere fra den regionale psykiatri udskrives til en boligtype, hvor de får hurtig og kompetent udredning.

De midlertidige pladser skal bidrage til at forebygge indlæggelser af borgere, der befinder sig i en svær periode af deres liv.

Boenheden Stubbæk, Center for Socialpsykiatri & Rusmiddel

6.1. Udviklingen lige nu

– Længerevarende bostedstilbud på socialområdet

Social- og Seniorudvalget godkendte i maj 2023, at der skulle oprettes et bosted i centeret Bo & Aktivitet på det nedlagte bosted Mejerihaven i Felsted, for udviklingshæmmede borgere med et funktionsevneniveau svarende til 0-3 år.

Formålet er at skabe et tilbud til en gruppe af borgere, der vanskeligt kan rummes i kommunens øvrige tilbud. Bostedet

består af fem pladser med døgndækning og er indrettet med bl.a. sanserum, kravlemiljø og mulighed for afskærmning. Bostedet er døgndækket og har en høj normering af medarbejdere for at tilgodese målgruppens omfattende støttebehov. Mejerihaven er oprettet efter serviceloven § 108.

Bostedet Mejerihaven, Felsted, centeret Bo & Aktivitet

6.1. Udviklingen lige nu

– Plejeboligtilbud på seniorområdet i forlængelse af bostedstilbud

Når borgerens behov skifter fra at være primært af pædagogisk karakter til i højere grad at være af plejemæssig karakter, og borgeren derfor får behov for den særlige støtte og omsorg, et plejehjem tilbyder, benytter vi de tilbud, vi har på kommunens plejehjem. Vi har dog også plejeboligtilbud i forlængelse af bostedstilbud, som er genkendelige for, og målrettet til borgere med et særligt behov.

Plejeboligtilbuddet Lærken har 14 boliger og er placeret som en del af et større plejehjem med adgang til udearealer og mulighed for individuelle tilpasninger. Der er desuden tilknyttet

socialpædagogisk støtte til Lærken. Ved at samle borgerne, skabes en tryk, sikker og faglig ramme til borgere, der på grund af deres aldersbetingede behov har svært ved fortsat at finde sig til rette på et almindeligt bosted, men heller ikke befinder sig godt på et almindeligt plejehjem pga. deres udviklingshandicap. Når borgerne samles, styrkes både det sociale og det faglige miljø omkring målgruppen. Plejeboligtilbuddet Lærken er oprettet efter almenboligloven § 54 a, stk. 2 i kombination med serviceloven § 83.

Botilbuddet Lærken på plejehjemmet Lergården, Aabenraa

Botilbuddet Lærken på plejehjemmet Lergården, Aabenraa

6.2. Udviklingen i den nære fremtid

– Samarbejde mellem bosteder og region med fokus på behandling af borgere med dobbeltdiagnoser på det psykiatriske område

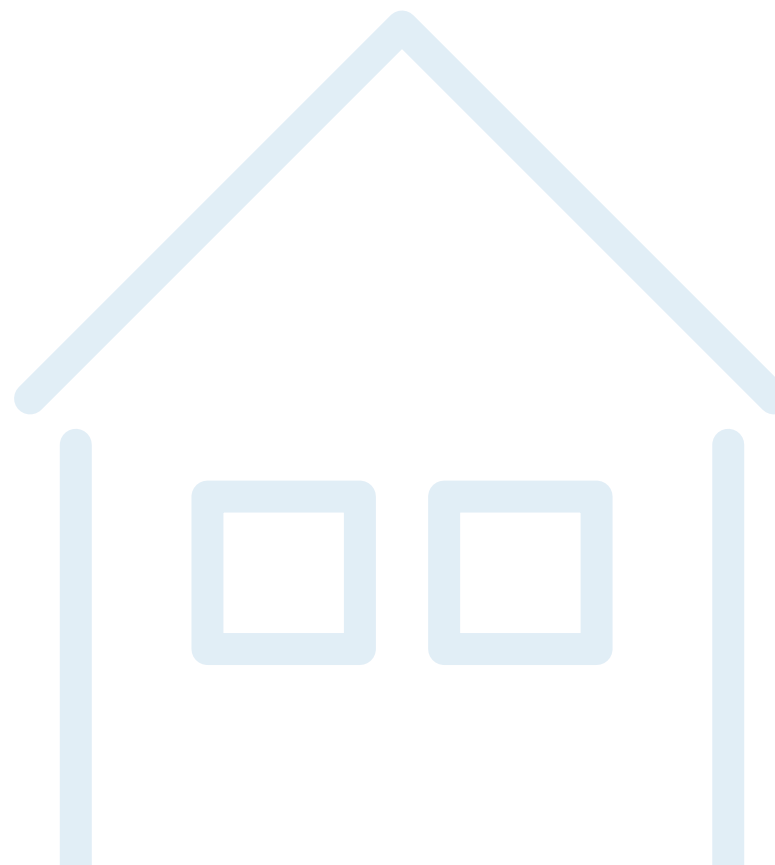
Der skal også fremadrettet være gode muligheder for at modtage rusmiddelbehandling på bostederne. Det gælder, uanset hvem der forestår behandlingen.

Rusmiddelcenteret i Aabenraa Kommune er aktuelt bostedernes primære samarbejdspartner for borgere med dobbeltdiagnoser.

Opgaven med rusmiddelbehandling til dobbeltdiagnosticerede borgere overdrages løbende til regionen fra 2024. Det medfører et behov for et stærkt samarbejde og en afklaring af snitflader, så hjemligheden og trygheden understøttes, ved at sikre, at borgerne som nu, også fremadrettet kan modtage regionens behandling i et samarbejde med bostedet.

– Faste læger på bosteder

På baggrund af de positive erfaringer med faste læger på kommunens plejehjem, er det ambitionen, også at få tilknyttet faste læger på vores bosteder i kommunen.

6.2. Udviklingen i den nære fremtid

– Forebyggelse og understøttelse af indlæggelser

Botilbuddet i Bjerggade er et midlertidigt botilbud efter serviceloven § 107. Borgerne forventes derfor at benytte tilbuddet i en afgrænset periode.

Som en afledt effekt af oprettelsen af det nye midlertidige botilbud i Stubbæk, vil brugen af botilbuddet på Bjerggade også ændre sig. Målgruppen for begge botilbud er borgere med psykisk sårbarhed, som ofte har tæt kontakt med lokalpsykiatrien og den behandlende psykiatri. Beboerne på Bjerggade har dog behov

for et længerevarende ophold. Erfaringen er, at målgruppen efterspørger et tilbud af et par års varighed.

Målgruppen på Bjerggade indgår ofte i behandlingsforløb i den behandlende regionspsykiatri. Formålet med tilbuddet i Bjerggade er derfor at forebygge og understøtte indlæggelser. Vi kan dog med målgruppens behov og udfordringer ikke forhindre indlæggelser.

Botilbuddet Bjerggade, Aabenraa, Center for Socialpsykiatri & Rusmiddel

6.2. Udviklingen i den nære fremtid

– Individuelt beliggende boliger

Vi ser en efterspørgsel på autismeområdet efter selvstændigt beliggende boliger uden direkte adgang til fællesarealer. Behovet ses hos en mindre målgruppe af borgere med et omfattende behov for skærmning. Vi har den rette faglighed i kommunen men ikke de nødvendige fysiske rammer. Derfor kan vi idag ikke tilbyde borgerne en bolig i Aabenraa Kommune og må købe pladser til målgruppen andre steder. Vi ønsker at etablere to selvstændigt beliggende boliger i tilknytning til bostedet Rhedersborg, som samdriftes med det eksisterende bosted på matriklen. Dermed styrkes fagligheden omkring målgruppen af borgere, samtidig forbedres rekrutteringsmulighederne.

Center for Hjerneskade & Beskæftigelse har gode erfaringer med individuelt beliggende boliger til borgere, som på grund af deres hjerneskade ikke kan bo i egen bolig, men heller ikke på et bosted med andre borgere. Der er tale om en målgruppe med udadreagerende og udfordrende adfærd, og det er erfaringen, at selvstændigt beliggende boliger med tæt sammenhæng til et

nærliggende bosted, bedst imødekommer målgruppens behov. Målgruppen er, i modsætning til andre målgrupper, meget omkostningstung, når borgeren bor i eget hjem. Det skyldes et massivt behov for støtte i hjemmet og på forskellige tidspunkter af døgnet. Ved at etablere individuelle boliger i nær sammenhæng med et bosted tilgodeses borgernes behov, samtidig skabes der bedre muligheder for at udnytte personaleressourcerne.

Bostedet Rhedersborg, Rødekro, Autismecenter Syd

– Udvikling af plejeboligtilbud

Plejeboligtilbud målrettet borgere med psykiatiske og/eller misbrugsudfordringer er et tilbud til borgere fra det socialpsykiatiske område, når borgerens socialpædagogiske udfordringer suppleres af plejemæssige behov, som medfører, at borgeren opfylder kriterierne for en plejebolig. Det er et tilbud til borgere, som ikke kan bo uden tilknytning til et bosted, men som samtidig ikke profiterer af den pædagogiske indsats på et

almindeligt botilbud. Borgerne kan enten have boet på et bosted eller komme fra egen bolig uden at have haft tilknytning til et bosted, men have fået ændrede behov og dermed brug for den særlige støtte om omsorg, et plejehjem tilbyder.

Der vurderes i 2024 at være ca. 10 borgere, som vil kunne profitere af dette tilbud, og som vi idag køber pladser til udenfor kommunen.

6.3. Udviklingen og den længere vision

– Gode tilbud i egen kommune

I Aabenraa Kommune ønsker vi at give vores borgere et tilbud her i kommunen. Vores udgangspunktet er, at hvis man kommer fra Aabenraa Kommune, så skal man så vidt muligt kunne blive her. I de særlige situationer, hvor vi ikke har det rette, eller det højt specialiserede tilbud, borgeren har brug for, samarbejder vi med andre kommuner og aktører om at finde et tilbud, der passer til borgeren.

Hvis vi i Aabenraa Kommune har ledige pladser, vi ikke kan udnytte, samarbejder vi også med andre kommuner.

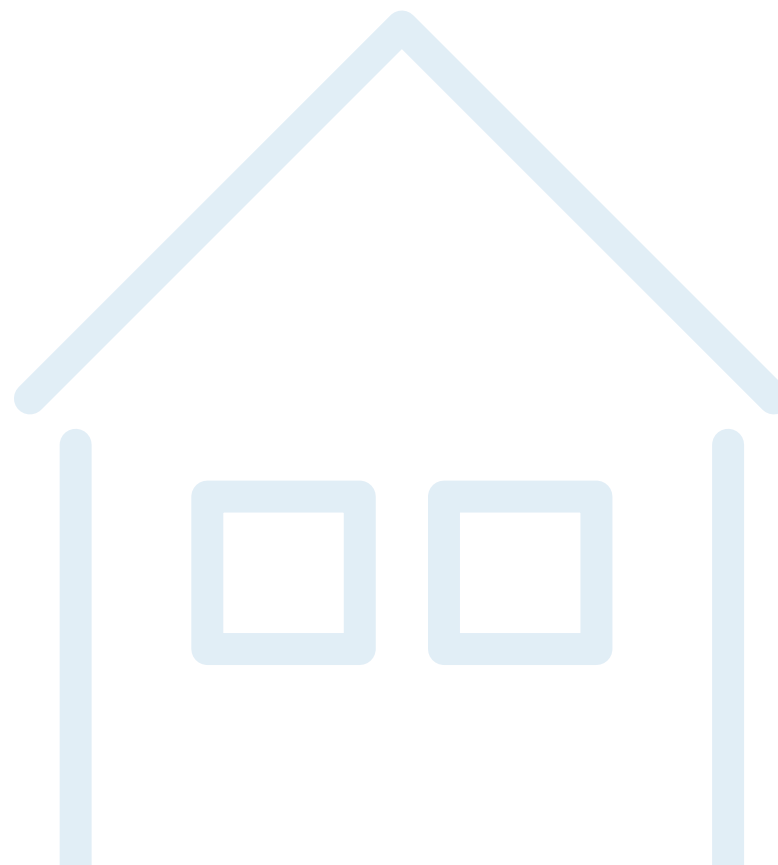
Vores base og udgangspunkt er Aabenraa Kommune, og et ønske om at levere flest mulige gode tilbud til vores borgere, her i kommunen.

Antallet af borgere med behov for en plads på et bosted er nogenlunde konstant. Et fokus på at have flere 'brede' tilbud i Aabenraa Kommune, så vi kan tilbyde flere borgere en base i deres egen kommune, kræver udvidelse eller omlægning af vores kapacitet, så vi sikrer, at vi har både pladser nok, og pladser af den rette type.

I et 10-årigt perspektiv forventer vi fortsat en efterspørgsel på botilbud af den type, vi kender i dag.

Vi forventer samtidig, at skulle ændre og tilpasse nogle af vores botilbud, så vi kan imødekomme en efterspørgsel på flere afskærmede boliger, end vi i dag kan tilbyde.

Vi forventer også at udvide antallet af særlige pladser på plejehjem, så vi har tilbud til de borgere, hvor behovet for en socialpædagogisk indsats ændrer sig til i højere grad at blive et behov for den særlige omsorg og pleje, et plejehjem tilbyder.

6.3. Udviklingen og den længere vision

– Ét liv flere boformer

Kravene til en bolig er ikke de samme igennem et helt liv. Som mennesker bevæger vi os alle igennem en række livsfaser. Det gælder også for borgere med behov for at bo på et bosted. Kravene til hjemlighed og faglighed ændrer sig igennem livsfaser. Er man ung, eller har man en psykisk funktionsnedsættelse, kan man have behov for en midlertidig bolig i kombination med intensiv bo-træning. Dermed får man som borger kompetencer til at kunne flytte ud af bostedet igen. Vi ved også, at der blandt nogle borgere efterspørges en mulighed for at kunne bo sammen med en kæreste eller ægtefælle.

At den samme boform ikke dækker behovet igennem et helt liv, er særlig tydeligt for ældre borgere, hvor der efter en samlet vurdering af borgerens livssituation kan være et behov for pleje, omsorg og hjælp til den daglige livsførelse, i et omfang der svarer til behovet hos ældre personer over folkepensionsalderen.

I Aabenraa Kommune ønsker vi at have fokus på forskellige livsfaser, og at kunne tilbyde borgeren de nødvendige forskellige boformer, som forskellige livsfaser giver behov for.

Bostedet Kliplev, Center for Hjerneskade & Beskæftigelse

7. Samspil med andre politikker, strategier, aftaler og planer

Strategien skal ses i sammenhæng med kommunens øvrige politikker, strategier, aftaler og planer, nedenfor. Du kan finde alle publikationer på Aabenraa Kommunes hjemmeside: aabenraa.dk.

►► Det Gode Liv – Udviklingsstrategi 2035

Skaber rammerne for det gode liv sammen i Aabenraa Kommune herunder også for borgere på bosteder.

►► Strategi for bæredygtig udvikling

Bæredygtig udvikling er en helhed med både en social, en økonomisk og en miljømæssig dimension.

►► Rammeaftale for det specialiserede socialområde

Rammeaftalen er et styringsredskab til på tværs af kommunerne og Region Syddanmark at styre faglig udvikling, kapacitet og økonomi på området.

►► Lige muligheder og trivsel – Aabenraa Kommunes handicappolitik

Har fokus på, at borgere med handicap kompenseres og får mulighed for at leve et godt og aktivt liv på lige fod med andre.

►► Sundt liv i trivsel – Aabenraa Kommunes sundhedspolitik

Har fokus på lighed i sundhed, så borgernes sundhed ikke afhænger af uddannelse, tilknytning til arbejdsmarkedet, samt boligforhold, støttebehov og øvrige levevilkår.

►► **Strategi for arbejdet med socialt udsatte borgere i Aabenraa Kommune**

Som via et tværgående fokus på borgernes samlede livssituation understøtter, at borgeren oplever sammenhæng i indsatserne med det formål at forebygge udsathed og hjælpe borgeren ud af udsathed.

►► **Det Gode Ældreliv – Aabenraa Kommunes ældre- og værdighedspolitik**

Medvirker til at skabe de bedst mulige livsbetingelser for ældre og deres pårørende, herunder også ældre borgere på bosteder.

►► **Temahandleplan for rusmidler**

Sætter fokus på forebyggende, foregribende og behandlingsmæssige indsatser i relation til stoffer og alkohol.

►► **Strategi for samarbejde med pårørende**

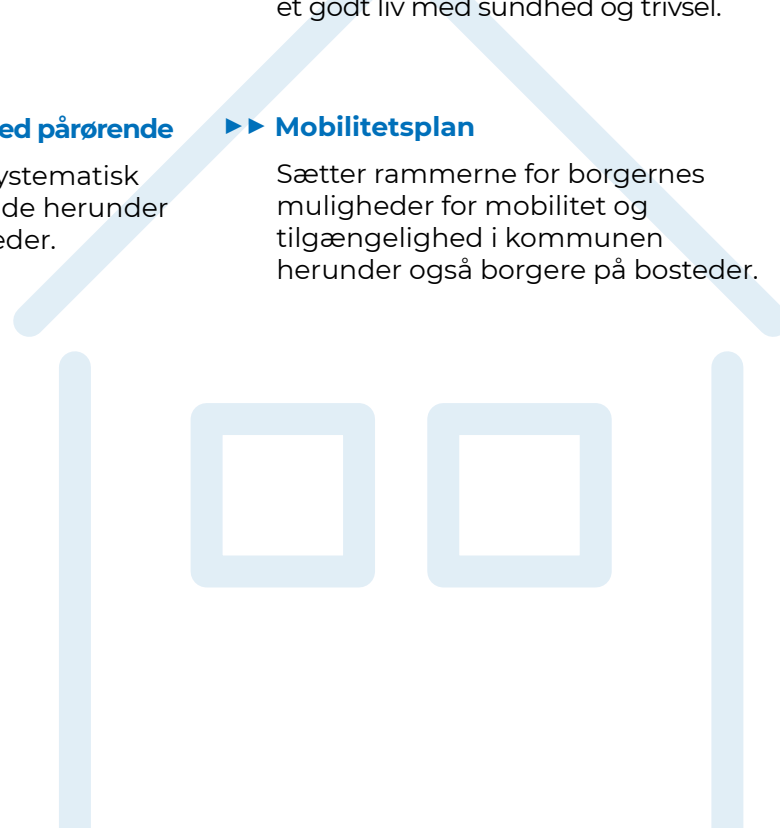
Har fokus på at arbejde systematisk med at inddrage pårørende herunder også for borgere på bosteder.

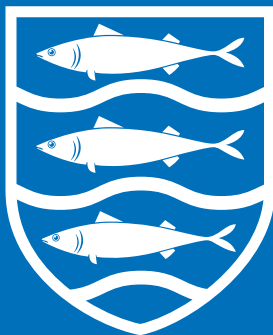
►► **Strategi for det gode liv i det nære sundhedsvæsen**

Medvirker til at skabe et stærkt og sammen-hængende sundhedsvæsen, så borgerne, herunder borgere på bosteder, får de bedste betingelser for et godt liv med sundhed og trivsel.

►► **Mobilitetsplan**

Sætter rammerne for borgernes muligheder for mobilitet og tilgængelighed i kommunen herunder også borgere på bosteder.

Udgiver:
Aabenraa Kommune
Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa
www.aabenraa.dk
Januar 2025

Social & Sundhed

Design:
tegnerum.dk

Publikationen findes også digitalt på
aabenraa.dk/bostedsstrategi

